

Cuprins

1	Elemente de Analiză clasică	11
1.1.	Calculul diferențial	11
1.1.1.	Funcții de o singură variabilă	12
1.1.2.	Funcții de mai multe variabile	16
1.1.3.	Serii Taylor	22
1.2.	Calculul integral	25
1.2.1.	Integrala Riemann	25
1.2.2.	Integrala dublă	28
1.3.	Transformări funcționale	31
1.3.1.	Transformata Laplace	32
1.3.2.	Transformata Fourier	42
1.3.3.	Convoluții	48
1.4.	Exemple, exerciții propuse	50
2	Măsură și probabilitate	73
2.1.	Spații măsurabile și măsuri	73
2.1.1.	Spații și funcții măsurabile	73
2.1.2.	Corpul borelian produs	77
2.1.3.	Măsura	78
2.1.4.	Integrala Lebesgue	81
2.1.5.	Teorema Radon-Nikodym	83
2.1.6.	Teorema lui Fubini	84
2.2.	Teoria probabilităților. Generalități	86

2.3. Variabile aleatoare	87
2.3.1. Definiția variabilei aleatoare	88
2.3.2. σ -algebra generată de o variabilă aleatoare	90
2.3.3. Repartiții. Funcții de repartiție	91
2.3.4. Cuantilele unei variabile aleatoare	95
2.3.5. Funcții de variabile aleatoare	96
2.3.6. Independența variabilelor aleatoare	98
2.3.7. Caracteristici numerice ale variabilelor aleatoare	98
2.3.8. Convergența șirurilor de variabile aleatoare	110
2.3.9. Funcția generatoare de momente	114
2.3.10. Funcția caracteristică	116
2.4. Media condiționată	126
2.5. Probabilități echivalente	133
2.6. Exemple, exerciții propuse	136
3 Procese stocastice	155
3.1. Procese Markov	160
3.2. Martingale	165
3.3. Mișcarea browniană	167
3.3.1. Definiție, proprietăți generale	169
3.3.2. Mișcarea browniană generalizată	172
3.3.3. Martingale asociate mișcării browniene	174
3.4. Integrala stocastică	175
3.4.1. Integrala stocastică Itô	175
3.4.2. Integrala stocastică Stratonovich	182
3.5. Procese Itô. Formula lui Itô	185
3.5.1. Covariația pătratică	188
3.5.2. Formula Leibniz-Newton pentru integrala Stratonovich	192
3.6. Schimbarea de probabilitate	193
3.6.1. Introducere, generalități	193
3.6.2. Teorema Girsanov	195
3.6.3. Necesitatea teoremei în evaluarea activelor financiare	197

3.7. Exemple, exerciții propuse	201
4 Ecuatii diferențiale și cu derivate parțiale	229
4.1. Ecuatii diferențiale ordinare	229
4.1.1. Ecuatii cu variabile separabile	230
4.1.2. Ecuatii diferențiale liniare de ordinul întâi	231
4.1.3. Ecuatii diferențiale afine de ordinul întâi	231
4.1.4. Ecuatii diferențiale de tip Bernoulli	233
4.1.5. Ecuatii diferențiale de tip Riccati	234
4.1.6. Ecuatii diferențiale liniare de ordinul n	235
4.1.7. Exemple, exerciții propuse	237
4.2. Ecuatii diferențiale stocastice	239
4.2.1. Context general	239
4.2.2. Ecuatii diferențiale stocastice afine	240
4.2.3. Soluția generală a ecuației afine	242
4.2.4. O altă metodă de rezolvare a EDS	244
4.2.5. Un caz particular: exponențiala stocastică	245
4.2.6. Rezolvarea ecuațiilor stocastice Itô folosind calculul stocastic Stratonovich	249
4.2.7. Exemple, exerciții propuse	254
4.3. Ecuatii cu derivate parțiale	283
4.3.1. Rezolvarea ecuației căldurii	284
4.3.2. Teorema de reprezentare Feynman-Kač	289
4.3.2. Exemple, exerciții propuse	292
5 Evaluarea activelor financiare în metodologia Black-Scholes	311
5.1. Opțiunile și proprietățile acestora	311
5.1.1. Definiții	311
5.1.2. Evaluarea opțiunilor și arbitrajul	317
5.1.3. Paritatea <i>call-put</i> pentru opțiunile europene	320
5.1.4. Limita superioară și inferioară a prețului unei opțiuni	321
5.1.5. Factori care determină valoarea unei opțiuni	325
5.2. Evaluarea derivativelor europene	325

5.2.1. Dinamica prețurilor în metodologia Black-Scholes	326
5.2.2. Ecuația de evaluare	327
5.2.3. O metodă alternativă de evaluare	331
5.3. Modelul Black-Scholes	333
5.3.1. Formula de evaluare	333
5.3.2. Portofolii auto-finanțate	340
5.3.3. Sensitivitatea prețului	343
5.3.4. Evaluarea obligațiunilor corporatiste: modelul Merton . . .	349
5.3.5. Cazul parametrilor variabili în timp	354
5.4. Volatilitate locală	356
5.5. Exemple, exerciții propuse	360
6 Model de evaluare cu proces de difuzie cu salturi	401
6.1. Procese Poisson. Formula lui Itô pentru procese cu salturi	402
6.1.1. Procesul Poisson	402
6.1.2. Calcul stocastic asociat proceselor Poisson	407
6.1.3. Procese Poisson neomogene	411
6.1.4. Procese Poisson compuse	412
6.1.5. Integrale stocastice în raport cu procese Poisson	414
6.1.6. Lema lui Itô pentru procese cu salturi	416
6.1.7. Schimbarea de probabilitate	421
6.1.8. Ecuații diferențiale stocastice pentru procese cu salturi . .	429
6.2. Modelul Merton pentru procese cu salturi	431
6.2.1. Calculul speranței matematice	433
6.2.2. Evaluarea derivativelor pentru procese cu salturi	435
6.2.3. Teorema Feynman-Kač pentru difuzii cu salturi	438
6.2.4. Formula Merton pentru opțiunea <i>call</i> europeană	439
6.3. Exemple, exerciții propuse	440
7 Calcul stocastic multidimensional cu aplicații	453
7.1. Vectori aleatori bidimensionali	453
7.1.1. Dependența a două variabile aleatoare	453
7.1.2. Distribuții condiționate și medii condiționate	459

7.1.3. Funcții de vectori aleatori bidimensionali	460
7.1.4. Suma variabilelor aleatoare	462
7.1.5. Distribuția normală multivariată	463
7.1.6. Exemple, exerciții propuse	468
7.2. Calcul stocastic vectorial	474
7.2.1. Mișcarea browniană n -dimensională	474
7.2.2. Formula lui Itô pentru procese vectoriale	476
7.2.3. Schimbarea de probabilitate	481
7.2.4. Sisteme de ecuații diferențiale stocastice	482
7.2.5. Teorema de reprezentare Feynman-Kač	490
7.2.6. Metodologia Black-Scholes în cazul a n active	490
7.2.7. Exemple, exerciții propuse	493
7.3. Procese Bessel	518
7.3.1. Ecuația lui Bessel. Funcții Bessel	519
7.3.2. Context general	520
7.3.3. Definiția generală	523
7.3.4. Absolut continuitatea	525
7.3.5. Proprietăți ale proceselor Bessel	530
7.3.6. Procesul Ornstein-Uhlenbeck-pătrat radial	533
7.3.7. Procesul Cox-Ingersoll-Ross	534
7.3.8. Procesul cu elasticitate constantă a varianței	536
7.3.9. Exemple, exerciții propuse	541
7.4. Volatilitate stocastică	552
7.4.1. Modelul Heston	554
7.4.2. Schimbarea numerarului	562
7.4.3. Modelul Heston ca proces bivariat	571
7.4.4. Exemple, exerciții propuse	574
8 Evaluarea instrumentelor financiare cu venit fix	593
8.1. Modelarea dinamicii ratei de dobândă	595
8.1.1. Modele cu revenire la medie	595
8.1.2. Modele cu elasticitate constantă a varianței	596

8.1.3. Modele affine	597
8.2. Obligațiuni zero-cupon	598
8.2.1. Ecuația de evaluare a unei obligațiuni zero-cupon	598
8.2.2. Teoria martingalelor în modelele pe termen scurt	600
8.3. Ratele <i>forward</i>	602
8.4. Modelul Heath-Jarrow-Morton	604
8.4.1. Generalități	604
8.4.2. Universul neutru la risc	607
8.4.3. Evaluarea instrumentelor financiare pe rata dobânzii	611
8.5. Modele gaussiene în evaluarea opțiunilor pe obligațiuni	616
8.5.1. Prețurile <i>forward</i>	618
8.5.2. Măsura <i>forward</i> neutră	619
8.5.3. Evaluarea opțiunilor <i>call</i> , de tip european, pe obligațiuni zero-cupon	621
8.6. Exemple, exerciții propuse	623